

လိက်၊ မြို့အိမ်၊ တၢ၊ တေ၊ ဟိမ်၊ မူလ်၊ လွင်း၊ ရှိတ်း၊ ရှံ၊ ဂၢ၊ တေ၊ ဟိမ်၊ ယိင်း ခွဲး၊ ခး၊ လိမ်၊ ဂုမ်း၊ မိုင်း၊ ဂီင်၊ ဂၢ၊ ခင်း၊ ဝခင်း၊ ကွက်၊ ဂုမ်း၊ ကေး၊ သျှ၊ ASEAN

ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း မိုင်းပုးအံး (ဗွင်းတီအံးတၢင်)၊ ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း တၢ၊ တေ၊ ဟိမ်၊ သာခံ
ဂုးမိုင်းမိုင်း မိုင်းစမိမ် ခလး၊ ဗွင်းလူင်လခဲသုင်၊ ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း မိုင်းကိမ်တံ၊ ခိးသျှ၊
ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း ခလး၊ ဂီမ်လွမ်ဗွင်းလူင် မိုင်းလျှ၊ ဗွင်းလူင် အံ၊ ဗွင်းမိုင်း မိုင်းမလေးသျှ၊
ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း မိုင်းမာခိး၊ ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း မိုင်းအိမ်ပိမ်း၊ ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း
လိင်၊ ဂပု၊ ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း မိုင်းထံး ခလး၊ ဗွင်းလူင်အံ၊ ဗွင်းမိုင်း မိုင်းတံ၊ ခိးမိး။

“မိုင်းပုးခဲးတိုင်မိုင်း” လိက်၊ ပိုမ်အံ၊ တၢ၊ တေ၊ ဟိမ်၊ မူလ်၊ လွင်း၊ ရှိတ်း၊ ရှံ၊ ဂၢ၊ တေ၊ ဟိမ်၊ ယိင်း
DEVAW ခလး၊ လိက်၊ ဂုမ်းမံ၊ တၢ၊ တေ၊ ဟိမ်၊ မူလ်၊ လွင်း၊ လိက်၊ ခစတီ၊ ဂီင် ခိးခင်းယိင်းဂုးလွင်းလွင်း
CEDAW လွင်းလူင်၊ ဗေး၊ တီ၊ ပိမ်းတတ်း မံ၊ 84/104 ကခိးပင်ဂုမ်လူင် လုမ်းလုမ်းအံ၊ ပိုမ်အံ၊
မိုင်းပိး 1993 ခိး လိုမ်တီ၊ သိမ်၊ ပု၊ ခိးထီ 20။

“မိးလွ်” လွင်း၊ ရှိတ်း၊ ရှံ၊ ဂၢ၊ တေ၊ ဟိမ်၊ ယိင်းခဲ ပိမ်လွင်းစွင်းစမိ ရှိတ်း၊ ရှံ၊ ကမ်၊ ထိုင်လံးယိုင်းမံ၊
လွင်း၊ ခိင်၊ ပိင်း *Equality*၊ လွင်း၊ ခိမ်းယွံ၊ *Development* ခလး၊ လွင်း၊ ဝမ်းယိမ် *Peace* တွမ်းတၢ၊
ဆင်းယိင်းခိးသေ လံးမဂိးမခိး ခိးပိုင် တၢ၊ ဂၢ၊ ခိင်၊ *Platform of Action* ခလး၊
ဗေး၊ တီ၊ ပိမ်းတတ်း၊ ဂၢ၊ ခိင်၊ တီး၊ ပင်ဂုမ်လူင် ဆင်းယိင်းလုမ်းအံ၊ ဂမ်းထီ 4 မိုင်းလိုမ်သိပ်၊ တိမ်၊ ပု၊
1995 တီး၊ ခလး၊ တွမ်း၊ ပိး၊ ဂိမ်း၊ မိုင်း၊ ခစ။ လို၊ သေ၊ ခိင်၊ ကမ်၊ ဂၢ၊ ပင်ဂုမ်စိုက်တွမ်း
စွင်ပင်ဂုမ်လူင်ဂုးလွင်းလွင်း စွင်လုမ်းအံ၊ ဂမ်းထီ 23 ခိင်၊ ဂၢ၊ လံးကုပ်၊ ကွဲး လိက်၊ လံးဂခိ
ထိုင်ရှံ၊ ဗေး၊ တီ၊ ခိး “ဆင်းယိင်း ပီ 2000-လွင်း၊ ခိင်၊ ပိင်း ခိးခင်းယိင်းလံး *Gender Equality*၊
လွင်း၊ ခိမ်းယွံ၊ ခလး၊ လွင်း၊ ဝမ်းယိမ် တွမ်းတၢ၊ ရှံ၊ ပင်၊ ပီ 21” ခိင်၊ ယို။

“မိုင်းပုးပွင်ထိုင်၊ ရှိတ်း၊ ပခိ” ဗေး၊ ပိုမ်အံ၊ *ASEAN 1967* (လိက်၊ ပိုမ်အံ၊ မိုင်းဂွက်)၊
ဗေး၊ ပိုမ်အံ၊ ဗေး၊ တူဂိးလွင်း *ASEAN 1976*၊ လိက်၊ ပိုမ်အံ၊ မခိး၊ လု၊ 1987၊ လိက်၊ ပိုမ်အံ၊
ဂိုလူင်၊ လွင်း၊ ခိမ်းယွံ၊ ဆင်းယိင်း ခိး *ASEAN 1988* ခလး၊ ခိင်၊ ဂၢ၊ ဗေး၊ ယိုင်း၊ ဂၢ၊ ခိး
ခလး၊ ဗေး၊ ယိုင်းမံ၊ ဂုမ်း၊ 1988။

“မဂိးမခိး၊ ဂုမ်းထီ” လွင်း၊ ရှိတ်း၊ ရှံ၊ ဂၢ၊ တေ၊ ဟိမ်၊ ယိင်းခဲ ပိမ်လွင်းပုးပိမ်လူလံ၊
သုခိး၊ လံးသုခိး၊ ပိမ်ဂုမ်း ခလး၊ လွင်း၊ ထိုင်၊ ရှံ၊ လွင်း၊ လို၊ သုခိး၊ လံးကတ်း၊ ဂၢ၊ ခိင်၊ ခလး၊ ပိမ်လူင်၊
စွင်၊ စွင်၊ ပိုမ်၊ မိး၊ လွင်း၊ တူဂိင်၊ သေ၊ ကမ်၊ ဂၢ၊ တုမ်၊ တိုထိုင်ပုး လွင်း၊ ခိမ်းယွံ၊ ခလး၊ ခိင်၊ ဂုး၊ လွင်း၊
သၢင်း၊ ဆင်းယိင်း၊ ရှံ၊ ဂမ်း၊ သို၊ ယို။

4။ တွဲဆွဲတု၊တေစွာဂင်း လွင်းရှိုတ်းရှုံ့လျှာဆင်းယိင်း လီစိုဆ်းလို့ဂ်းဆဆ် တေလံးမီးပဂ်းပိုင်မံမီး၊
ကျာ၊ဆချ၊ ပဂ်းပိုင်တုမ့်ယွဆ်း ကမ်၊ဆဆ် မူဆ်းစမးပိုင်တိပ်းတတ်းတြးဆ်းဆ်းမိုင်း၊ ဂ်တ်၊စစစဂ်း၊
ပဆ်းရှိုင်းလွ်ယုတ်းယုပဆ်း၊ ရှိုတ်းရှိုင်းလံးဆ်းစိုဆ်းစလး၊ လွ်းထိမ်ပဆ်းဂျေ၊ထုဂ်းရှိုတ်းရှုံ့လျှာသေ
ဂျေ၊တိုဂ်းမီးကသဂ်းယု၊ဆဆ် လာင်းရှိုင်းမုးယု၊လွမ်း ဆ်းတူင်းရှိုင်းရှိုင်းမိုင်းမိုင်း၊သေကမ်၊ဂျး
တေလံးမီးလွင်းလီတ်းထမ်၊ လွ်းတြး၊ ပဆ်းတမ်၊တင်းဖေတ်းစလး၊ စိုဆ်းပုဂ်းပွင်မူဆ်းစမးပဆ်း ဂျေ၊
ကဆ်းမီးတင်းဖေတ်း စလး၊ ဂျေ၊ယမ်၊ရှိုတ်းဖေတ်းမုးလို့ဆဆ်။ လို့သေဆဆ်ကမ်၊ဂျး
တေလံးမီးလွင်းဂ်တ်၊စစစဂ်းရှိုင်းကွဆ်းတင်း ဆင်၊ရှိုင်းပေးတေကမ်၊ထုပ်းလျး လွင်းတုဂ်းစ၊
စာဆ်းလွ်ထိင်း မိုးဖွင်း ဆင်းယိင်း ကမ်၊ဆဆ် ဆင်းယိင်းကွဆ်းမိုင်းပု၊တီးရှိုင်း၊ တီးရှိုတ်းဂါဆ်း၊
ရှိုင်းရှိုင်းရှိုင်း ကမ်၊ဆဆ် ဆ်းတူင်းရှိုင်းရှိုင်း ကမ်၊ဆဆ် မိုးဖွင်းမီးယု၊ဆ်းဂါဆ်းတုလ်းထိုင်လုမ်းလျး။

5။ ဆင်၊ရှိုင်း လွင်းလီတ်း၊စဖဆ်းစကးယိင်းလံးရှိုင်းလွင်းလွင်း ပေးတေမူလို့ရှုံ့ဂျာ၊ဆဆ် တေလံးကျ်းလွင်း
ကျ်းတင်း၊ တေလံးပဆ်းဆင်းယိင်းရှိုင်း မီးကျာ၊ဆချ၊တု၊တေလတ်းဂါဆ်းရှိုင်းလွင်းလွင်း၊ ပုဂ်းပွင်
လွင်းထာင်းရှိုင်းလွတ်းလို့ ဖေ၊ပံးမဂ်းမီးသေကမ်၊ဂျး ဂ်တ်၊စစစဂ်းပဆ်း သုဆ်းလံးသုဆ်းပိဆ်းရှိုင်း
စလး လွင်းထာင်းရှိုင်းလွတ်းလို့ တွဲဆွဲတု၊ဆင်းယိင်းရှိုင်း ပေးတေပူဆ်းလွတ်းလံးစလး၊ ဂ်တ်၊စစ
ဖေးလွင်းရှိုတ်းရှုံ့လျှာ။

6။ ဂမ့်ထိမ်ပဆ်း မုဂ်းလုမ်းတိုဂ်းသုဆ်းရှိုင်းရှိုင်းရှိုင်း လွမ်းပဂ်းပိုင်မုးစလး၊ မုဂ်းလုမ်းသမ်စတ်း
စဂ်းဂင်း လွင်းရှိုတ်းရှုံ့လျှာ၊တေ၊ဆင်းယိင်း ပုးတင်းရှိုင်းမိုင်းရှိုတ်းသင်းလွမ်းဂဆ်းတင်း တူင်းရှိုင်းရှိုင်း၊
ပိုဆ်းဖေးရှိုင်းလို့ဆဆ် ဆင်၊ရှိုင်း ပံးပဂ်းပိုင်မံမီး၊ ပံးပလျာ၊ လွင်းဂမ့်ထိမ် ထိင်းရှိုင်းမုဂ်းဖုဂ်းရှိုင်း
ပေးတေစိုဆ်းယွ၊တိုင်းတွဆ်းမုး။

7။ ထိင်းရှိုင်းပဆ်း ပာင်ကျပ်၊ကျ်းလီတ်းလံးတင်းရှိုင်းတင်းရှိုင်း၊ ရှိုင်းရှိုင်းလူ၊တုမ့်ရှိုင်းကဆ်းမိုင်း
ပုးတင်း လွင်းလီတ်းလံးတို ထုပ်းဆ်းဂါဆ်းသုဆ်းတုမ့်၊ ပဆ်းတင်းရှိုင်းကျပ်၊ကျ်းလီတ်းလံး
လွမ်းလံးစကးလီတ်း၊ စလး လံးစဂ်းပဆ်းရှိုင်းလွင်းရှိုတ်းရှုံ့လျှာ၊တေ၊ဆင်းယိင်း ဆ်းစကးမိုင်းသွင်မိုင်း၊
ဆေးလိဆ်းသွင်ဆေးလိဆ်း စလး ဆ်းစကးရှိုင်းမိုင်း ပေးတေ စိုဆ်းယွ၊တိုင်းတွဆ်းမုး။

8။ ဂမ့်ထိမ် ဖေးသုဆ်းတုမ့် မုဂ်းလုမ်းဆင်းယိင်း ကဆ်းယိုင်းကဆ်း တု၊တေဖေ၊မူလို့ လွင်းရှိုတ်းရှုံ့
လျှာ၊တေ၊ဆင်းယိင်း၊ မုဂ်းလုမ်းကဆ်းကမ်၊လွ်း လှိုင်ပွင်လို့ငိုင်း *NGOS*၊ စလး မုဂ်းဖုဂ်းရှိုင်း၊ ဆင်၊ရှိုင်း
လွင်းတိတ်းတေ၊ဂပ်းသမ် စလး လွင်းရှိုင်းမိုင်းရှိုတ်းသင်း ပေးတေတိုင်းတွဆ်းမုးလို့ဂ်း၊ ဆဆ်
မုဂ်းလုမ်းကဆ်းလတ်းမုးပုးဆ်းသေကမ်၊ဂျး တေလံးမီးလွင်းရှိုတ်းဂါဆ်းတူင်းဆိုင်လွမ်းဂဆ်းတင်း
လှိုင်ပွင်လို့ငိုင်းစလး မုဂ်းလုမ်းရှိုင်းမိုင်းရှိုင်းယွ။

**တိမ်းပိဆ်းဖေ၊သျာ၊ ဂ်င်းဂလီတ်း၊ ဖေ၊သျာ၊လို့ မိုး 2004 လိုဆ်းဂျာ၊ နံဆ်းထို 30
တိုင်းဂျာ၊ဂျာ၊တု၊ မိုင်းဂါဆ်း၊တို၊ဆ်းသျး။**